

III. 64, 65 Džíva, jáství, ego.

RÁMA se zeptal: Pokud je jedinou Skutečností Vědomí se svou hybnou silou, jak v této jednotě získá *džíva* svou zdánlivou skutečnost?

VASIŠTHA odpověděl: V mysli nevědomého se hrozný skřet zvaný *džíva* objeví jako odraz Vědomí, jako projev. Nikdo, ani člověk poznání či mudrc, nemůže s jistotou říci, co to je, neboť to postrádá jakoukoli podstatu.

V zrcadle neomezeného Vědomí je vidět bezpočet odrazů, které vytvářejí projevený svět. Jsou to *džívové*. *Džíva* je jako malá vlnka na klidné hladině oceánu, jímž je *Brahman*. Je jako nepatrný pohyb plamínku svíčky v pokoji, kde neproudí vzduch. Pokud malý rozruch překryje neomezenost neomezeného Vědomí, objeví se omezení. Přičemž toto omezené vědomí je s neomezeným Vědomím neoddělitelně spjato a nazývá se *džíva*.

Když se malá jiskra dostane do kontaktu s hořlavou látkou, rozhoří se samostatným plamenem, a podobně se omezené vědomí, vyživované vzpomínkami a skrytými tužbami, projeví jako ego neboli „jáství“. Toto „jáství“ není skutečné, ale *džíva* ho za skutečné považuje. Jde o stejný klam, jakým je modrá barva oblohy. Jakmile ego začne zakoušet své představy, vznikne myšlení a představa nezávislého, odděleného jedince, vznikne mysl a *májá*, vesmírná iluze.

Intelligence, která se těmito představami baví, vytvoří základní prvky, tedy zemi, vodu, oheň, vzduch a prostor, a omezená těmito představami se stane malou jiskérkou světla, ačkoli ve skutečnosti je světlem celého vesmíru. Poté se zformuje do bezpočtu forem, někde se stane stromem, jinde ptákem, někde skřetem, jinde polobohem. První z těchto forem je Stvořitel Brahmá, který dle své vůle a svého plánu vytvoří vše ostatní. Vibrace v samotném Vědomí je tak *džívou*, *karman*, bohem nebo čímkoli dalším.

Stvoření mysli není nic jiného než rozruch ve Vědomí, přičemž svět existuje v mysli. Svět se jeví jako skutečný z důvodu nesprávného nazírání, ale ve skutečnosti je to jen dlouhotrvající sen. Je-li toto pochopeno, veškerá dualita zmizí a pojmy jako *Brahman*, *džíva*, mysl, *májá*, konající, čin a svět se stanou synonymy jediného, nedvojného, neomezeného Vědomí.